

SUOMENKIELISEN TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN JA NUORISOPALVELUJEN TULOSYKSIKÖN TALOUSARVIOESITYS 2024 JA TALOUSSUUNNITELMA 2024–2026

1 Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Suomenkielisen toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosityksikkö tarjoaa nuorten kasvua edistäviä oppimis- ja osallistumismahdollisuuksia sekä nuorisotyön palveluja. Koulutuspalvelujen osalta tulosityksikkö vastaa suomenkielisen lukiokoulutuksen järjestämisestä sekä perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden toteutumisesta Espoossa. Lasten ja nuorten hyvinvointi on toiminnan keskiössä. Palvelut tuotetaan yhteistyössä muiden koulutuksen järjestäjien ja toimijoiden kanssa.

1.1 Lukiokoulutus

Espoossa on 10 suomenkielistä lukiota, joissa opiskelee noin 6 590 opiskelijaa (2022: 6 198). Kaikissa lukioissa on yleislinja sekä osassa painotus tai erityinen koulutustehtävä. Etelä-Tapiolan lukio tarjoaa IB-koulutusta, ja lisäksi Otaniemen ja Tapiolan lukioissa on myös erityistehtävään liittyvä kansallinen kehittämistehtävä.

Lukuvuoden 2023–2024 opiskelijaksioton aloituspaikkamääräksi kasvun ja oppimisen lautakunta päätti 2 118, mikä on 66,3 prosenttia perusopetuksen päättävästä ikäluokasta (2022–2023: 2 079, 66 %). Lautakunnan päätöksen mukaisesti lukioon pääsyn edellytyksenä Espoossa oli lukuaineiden keskiarvo vähintään 7,0. Yhteishaussa toteutunut alin keskiarvo (kesäkuun tilanne) oli 7,45 (2022: 7,58).

Ikäluokan kasvun johdosta aloituspaikkojen määrä kasvaa lähivuosina huomattavasti, mikäli jatkossakin lukiopaikkoja varataan 66 %:lle ikäluokasta. Lukioiden opiskelijamäärä kasvaa lähivuosina keskimäärin 250 opiskelijalla vuodessa.

Vaikka vuonna 2024 opiskelijamäärä kasvaa 4,6 %, opetusta pystytään tarjoamaan yhteensä noin 350 kurssia (vuosiviikkotuntia) vähemmän kuin vuonna 2023, ja laskennallinen ryhmäkoko kasvaa 23,1 opiskelijasta 25,5 opiskelijaan.

Lukiokoulutuksen kehittämistä ohjaavat useat valtakunnalliset uudistukset. Lukiokoulutuksen lainsäädäntöä sekä opetussuunnitelmia uudistettiin vuosina 2019–2021. Lakiuudistukset velvoittavat koulutuksen järjestäjiä lisäämään oppiainerajat ylittävää opiskelua, opinto-ohjausta ja kansainvälistä toimintaa sekä toimimaan yhteistyössä korkeakoulujen kanssa. Sen lisäksi laki tuo opiskelijoille oikeuden erityisopetukseen sekä yo-kokeiden rajattomaan uusimiseen.

Samaan aikaan opetussuunnitelmauudistuksen kanssa astui voimaan laajennettu oppivelvollisuus sekä maksuton toinen aste. Uudistuksen toteuttamiseen liittyy lisääntyvää hallinnollista työtä sekä kustannuksia, joiden täysimääräinen korvaaminen valtionhallinnon toimesta on epävarmaa.

Vuonna 2023 hyväksytyin uuden hallitusohjelman mukaisesti lukiokoulutuksessa panostetaan valtakunnallisesti opinto-ohjaukseen ja moniammatilliseen tukeen. Lisäksi hallitus säätää lukiolaisille oikeuden tukiopetukseen. Koulutuksen järjestäjille lankeavien kustannusten määrä ei ole tiedossa.

Espoon lukiokoulutuksen visiossa 2025 painotetaan oppimista, hyvinvointia ja kotouttamista. Näitä tavoitteita tukevat kaikki lukiokoulutuksen hankkeet, joista tällä hetkellä merkittävin on OKM:n Laatu- ja saavutettavuusohjelman toimeenpanoon saatu 580 000 euron valtionavustus vuosille 2023–2024. *Laadukas lukiokoulutus – silta nuorten tulevaisuuteen* -hankkeessa on tavoitteena luoda Espoon lukiokoulutuksen laatukäsikirja, johon kootaan laadukkaasti oppimisen edellytykset. Hankkeessa toteutetaan myös kokeiluja, joissa ehkäistään lukiolaisten henkistä kuormitusta, lukio-opintojen venymistä ja keskeyttämistä sekä tuetaan maahanmuuttotasaisten oppijoiden opintoja ja ohjausta. Hankkeessa pilotoidaan lukiopajamallia, jonka tavoitteena on ehkäistä lukio-opintojen keskeyttämistä ja tukea opiskelijan toimintakykyä, sekä jatketaan vuonna 2022 käynnistettyä kulttuuriohjaajamallin hyödyntämistä.

1.2 Perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden toteutuminen

Lukiokoulutuksen lisäksi tulosityksikkö vastaa toisen asteen koulutuksen kaupunkitasoisesta koordinoinnista, johon liittyy kaupunkitasoinen vastuu perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden toteutumisesta. Oppivelvollisuuslain mukaan asuinkunta on vastuussa niistä oppivelvollisista nuorista, jotka eivät perusopetuksen jälkeen pääse tai hakeudu jatkokoulutukseen. Nuoria ohjataan opiskelun piiriin, ja tarvittaessa heille tehdään opiskelupaikan osoittamispäätös. Toiminnasta vastaa tulosityksikön koulutuspalvelualue, joka toimii yhteistyössä mm. Ohjaamotalon toimijoiden, Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnian ja Ammattiopisto Liven kanssa. Perusopetuksen päättäviä oppivelvollisia oli Espoossa vuonna 2023 noin 3 200.

1.3 Nuorisopalvelut

Nuori Espoo -toiminnan pohjana toimivat nuorten osallisuus, kiva tekeminen yhdessä kavereiden kanssa, aikuisten aika arjessa, sekä tuki nuorille pulmatilanteissa. Nuorisopalvelujen toiminnan pääasiallisena kohderyhmänä ovat 12–17-vuotiaat nuoret. Kesätoiminnassa kohderyhmä on 9–17-vuotiaat, ja Ohjaamotalon palvelut kohdentuvat alle 30-vuotiaisiin nuoriin.

Nuorisopalvelut edistää Nuori Espoo Suuntaamo 1.3:n mukaisesti vuonna 2024 kaikessa toiminnassaan erityisesti seuraavia tavoitteita: digitaalinen nuorisotyö, kansainvälinen nuorisotyö, kestävä nuorisotyö, nuorten mielen hyvinvointi, nuorten osallisuus- ja vaikuttamistoiminta sekä yhdenvertaisuustyö. Lisäksi nuorisopalvelut osallistuu aktiivisesti espoolaiseen, suomalaiseen sekä eurooppalaiseen nuorisopoliittiseen keskusteluun ja palvelujen kehittämiseen.

Nuorisopalveluille on myönnetty valtionavustuksena erityisavustusta kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön vahvistamiseen. Espoossa koulunuorisotyöhanke on alkanut vuonna 2023 ja se jatkuu vuoden 2024 loppuun sekä valtionavustuksella että omalla rahoituksella. Koulunuorisotyössä toimii neljä nuorisonohjaajaa, jotka sijoittuvat kahdeksalle Keski- ja Pohjois-Espoon koululle.

Nuorisopalvelut on saanut Erasmus+-akkreditoinnin vuonna 2023, mikä edesauttaa nuorten ja nuorisotyöntekijöiden kansainvälistä liikkuvuutta Erasmus+-ohjelman tukemana. Vuonna 2024 nuorisopalvelut toimii vastaanottajaorganisaationa viidelle vapaaehtoiselle nuorelle. Työntekijöiden liikkuvuutta toteutetaan suunnitelman mukaisesti.

Nuorisopalveluissa tarkastellaan mahdollisuutta laajentaa mopotoimintaa Pohjois-Espooseen, mikä edellyttää toiminnalle soveltuvan tilan löytymistä alueelta. Gräsan nuorisotilan toiminta jatkuu nuorisopalvelujen avoimena toimintana. Opinmäen kampuksella Suurpellossa aloitetaan uudelleen alueellinen nuorisotyö.

Peruskoulun jälkeisen oppivelvollisuuden tukemista vahvistetaan Ohjaamotalolla, kun toimintaa varten perustettu uusi suunnittelijan vakanssi otetaan käyttöön vuoden 2024 alusta. Jatkamme pääkaupunkikuntien kanssa nuorten väkivallan ehkäisy -hanketta Helsingin kaupungin saaman valtionavustuksen turvin. Jatkamme vuonna 2023 yläkouluilla alkanutta toimintaa vakavien ja pitkittyneiden kiusaamis- ja väkivaltatilanteiden ratkaisemiseksi. Etsivä nuorisotyö jatkuu nykyisin resurssein.

Nuorten työllistymistä tuetaan kesä- ja yritysseteleillä, joihin ovat oikeutettuja vähintään 15 vuotta ja enintään 19 vuotta täyttävät espoolaiset, ja heille kesäseteleitä myönnetään vuoden 2023 tasoisesti. Lisäksi saatujen perintöjen turvin vuonna 2024 kesäseteli myönnetään kaikille vuonna 2007 syntyneille espoolaisille.

Nuorisoyhdistyksille maksettavien avustusten määrä pysyy ainakin vuoden 2023 tasolla. Nuorisovaltuuston toimintaa tuetaan osoittamalla tehtävään kahden nuorisotyön koordinaattorin työpanos.

2 Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelman toteuttaminen

Lukiokoulutuksen Taloudellisesti kestävä Espoo –ohjelman tavoitteita ovat tehostaminen henkilöstömenoista, sijaisten käytöstä, erilliskorvauksista, JoTo-projektista, DigiOne-projektista, johtokuntien lakkauttamisesta ja matkakustannuksista sekä isompien yksiköiden hyödyntäminen. Vuoden 2023 tehostamisvelvoite on -316 000 €, mikä on kohdennettu yleisiin henkilöstömenoihin siten, että lukioille on jaettu opetusresurssia yhteensä 96 vuosiviikkotuntia vähemmän suhteessa perusuraan. Vuoden 2024 tehostamisvelvoite on -431 000 €, ja siitäkin suurin osa kohdistuu opetukseen.

Nuorisopalvelujen TakE-tavoitteet vuodelle 2024 ovat avustustulojen lisääminen +70 000 €, matka- ja majoituskustannusten vähentäminen ja säästövapaiden purkaminen -6 000 € sekä seinättömän ja monikanavaisen nuorisotyön kehittäminen -60 000 €.

3 Henkilöstö

Lukiokoulutuksen päätoimisen opetushenkilöstön määrä vuonna 2023 on noin 390 henkilöä. Lukiokoulutukseen esitetään neljää (4) vakinaista kulttuurihajaajan tointa reagoimaan Espoon kaupungin strategiseen tavoitteeseen edistää kotoutumista. Lukiokoulutukseen esitetään 18 uutta lehtorin virkaa vastaamaan opiskelijamäärän kasvuun sekä uudistetun lukiolain velvoitteeseen erityisopetuksen ja opinto-ohjauksen tehostamiseksi. Lukiokoulutukseen esitetään myös yhtä (1) yhteisöohjajaajan tointa lukiopajatoimintaan, jonka tarkoituksena on vastata oppivelvollisuuden laajentamisen tuomiin velvoitteisiin ja tukea koulutuksen läpäisyä. Lisäksi vuonna 2024 lukiokoulutuksessa aloittaa yksi (1) uusi virka-apulaisrehtorin tehtävä, jonka tarkoituksena on tukea Otaniemen lukion virkarakennetta ja laadukasta johtamista. Ennusteiden mukaan opiskelijamäärä kasvaa ainakin vuoteen 2028, mutta TakE-tavoitteen mukaisesti henkilöstömäärä kasvaa opiskelijamäärää maltillisemmin.

Nuorisopalveluissa on vuonna 2023 palvelusuhteita noin 118, ja vuonna 2024 henkilöstön määrä kasvaa yhdellä vakituksella henkilöllä. Uusi vakituinen toimi osoitetaan oppivelvollisuuden laajentamiseen.

Tulosityksikön toiminnan ja henkilöstön kehittäminen perustuvat Espoon strategiaan, opetussuunnitelmiin ja tulokortin tavoitteisiin. Tulosityksikön henkilöstön kehittämisen painopisteitä ovat lukiokoulutuksen osalta osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, LOPS21 tavoitteiden syventäminen sekä nuoruuden tukeminen. Näillä pyritään vastaamaan tunnistettuihin toimintaympäristön muutoksiin. Osaaminen on tärkeää tunnistaa ja kaikilla on oltava mahdollisuus kehittyä. Nuorisopalveluiden osalta keskeisenä painopisteenä on nuorten moninaisuuden tunnistaminen ja nuorisotyön monipuolistuminen kaikkien nuorien saavutettavissa olevaksi, yhtenäisen kasvun ja oppimisen polun tukeminen nuorisotyöllisin keinoin sekä nuorisotyöllisen osaamisen vahvistaminen ja kehittäminen.

4 Talous

Tulosityksikön menoja lisäävät palkankorotuksista sekä uusien vakanssien käyttöönotosta aiheutuvat henkilöstökustannukset sekä Matinkylän lukion valmistumisesta, opiskelijamäärän kasvun vaatimasta lisätilojen vuokraamisesta ja vuokrakorotuksista johtuva toimitilavuokrien 17,4 % kasvu (2,8 M€). Lisäksi tulosityksikön sisäisten palvelujen ostot kasvavat 1,3 M€, mikä johtuu pääasiassa kolmannelle maksuttoman lukiokoulutuksen piiriin tulevalle ikäluokalle Tietohallinnon kautta hankittavista tietokoneista.

Tulosityksikölle varataan investointimäärärahaa 0,7 M€ vuoden 2024 alussa valmistuvan Matinkylän lukion ensikertaiseen kalustamiseen ja 0,2 M€ muuhun kalustamiseen.

1 000 EUR	Tulot, menot, netto ja investoinnit vuosina 2022-2026				
	1 000 EUR				
		Muutettu			
	TP 2022	TA 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatulot	1 818	552	1 422	882	882
Tulosityksikön johto ja yhteiset	0	0	0	0	0
Toisen asteen koulutus	1 349	200	1 000	400	400
Nuorisopalvelut	469	352	422	482	482
Toimintamenot	-66 949	-74 883	-79 461	-80 256	-81 861
Tulosityksikön johto ja yhteiset	-914	-4 506	-5 686	-4 776	-4 948
Toisen asteen koulutus	-55 584	-58 635	-61 601	-63 331	-64 448
Nuorisopalvelut	-10 450	-11 742	-12 174	-12 148	-12 465
Toimintakate	-65 131	-74 331	-78 039	-79 374	-80 979
Tulosityksikön johto ja yhteiset	-914	-4 506	-5 686	-4 776	-4 948
Toisen asteen koulutus	-54 235	-58 435	-60 601	-62 931	-64 048
Nuorisopalvelut	-9 982	-11 390	-11 752	-11 666	-11 983
Menot euroa/asukas	219	240	249	247	247
Investoinnit	-463	-250	-900	-390	-50
Haukilahden lukion ruokailun lisätilojen kalustaminen		0	-50	0	0
Leppävaaran lukion lisätilojen kalustaminen		-200	-112	0	0
Matinkylän lukion ensikertainen kalustaminen		0	-688	-280	0
Kalajärven nuorisotilan ensikertainen kalustaminen		0	0	-60	0
Lukioiden ja nuorisotilojen vanhan kaluston uusiminen		-50	-50	-50	-50

Vuonna 2024 kaikki Konsernihallinnolta ostettavat sisäiset palvelut budjetoidaan tulosityksikön yhteisiin menoihin.